

Képzés tematikája

2009 november 25-27 között került sor a Lánycsók Község Önkormányzata és a McShannon Bt. közötti szerződés szerinti képzés lefolytatására, a szerződésben meghatározott feltételeknek megfelelően.

A képzés által érintett három témakör (közigazgatási eljárás leggyakrabban alkalmazott szabályainak áttekintése, az országgyűlési biztos gyakorlatából származó elvárások, valamint az egyenlő bánásmód szabályainak rendszerezett bemutatása, tanítása) tárgyalása az erre a képzésre összeállított diasor alapján történt, kiegészítve az interaktivitással, azaz a kérdés lehetőségével, párbeszédekkel, konkrét esetek áttekintésével, megoldásával. A diasort és az interaktív konzultációt a diasor végén megjelölt két weboldalon (országgyűlési biztos és az Egyenlő Bánásmód Hatóság weboldala, www.obh.hu; www.egyenlobanasmod.hu) csoportosítva (EBH) vagy évszámok szerint, tematikusan rendezve (országgyűlési biztos) elhelyezett jogesetek közül kiválasztott esetek bemutatása egészítette ki.

A képzés a három érintett témakörön belül az alábbi főbb kérdéseket érintette:

1. napi tematika

A képzésben résztvevők első oktatási napján a **közigazgatási hatósági eljárás (és szolgáltatás) leggyakrabban alkalmazott szabályainak és gyakorlatának** áttekintésére került sor. Áe. után Ket. – a változás indokai. Ügyfélbarát közigazgatás – ennek megnyilvánulási elemei.

A képzés tekintetben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény alapján zajlott. A törvény rendszerén végighaladva került sor a legfontosabb, a helyi ügyintézők és dolgozók munkájában előforduló szabályok áttekintésére. A törvény alapján ennek tematikája az alábbi:

- az „új” törvény megalkotásának célja, az ügyfélbarát közigazgatás jellemzői
- a törvény alapelvei és alapvető rendelkezései (köztük: a szakszerűsége, a gyorsaságra, az egyszerűsége és az ügyféllel való udvarias kapcsolattartásra való törekvés; a törvény előtti egyenlőség, az indokolatlan megkülönböztetés vagy részrehajlás nélküli ügyintézés; a tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog; az anyanyelv használatának joga; az ügyféli jogok gyakorlásának előmozdítása; a tájékoztatási kötelezettség; a személyes adatok védelme; az ügyféllel kapcsolatosan megjelenő jóhiszeműség követelménye; a költségtakarékosság és a hatékonyság figyelembe vételével történő munkaszervezés (költséghatékony, időtakarékos).
- a nyelvhasználat szabályai
- a törvény hatályának kérdése
- az ügyfél fogalma, valamint a jogutódlás kérdése
- az adatvédelem legfontosabb szabályai (példákkal)
- a joghatóság, hatáskör, illetékesség problematikája, szabályrendszere (ezen belül: a hatáskör megállapítása és az eljárási kötelezettség; a joghatóság, a hatáskör és az illetékesség vizsgálata, a hatásköri, illetékességi vita feloldásának szabályrendszere, az illetékességi területen kívüli eljárás, a belföldi és nemzetközi jogsegély)

Az elsőfokú eljárás rendszere:

- az eljárás megindítása
- a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása

- az eljárás megszüntetése
- az eljárás felfüggesztése
- az ügyintézési határidő
- a kérelem fogalma, tartalmi elemei
- a jegyzőkönyv és hivatalos feljegyzés
- a hatósági eljárásban történő képviselő
- a hatósági közvetítő
- a kizárással kapcsolatos szabályok
- a szakhatóság közreműködése
- az idézés
- az értesítés
- a tényállás tisztázásának lépései, szabályai (benne: az ügyfél nyilatkozata, az irat, a tanú és a hatósági tanú, a szemle, a szakértő, a tolmács)
- az eljárás akadályozásának következményei
- a tárgyalás és a közmeghallgatás
- az egyezségi kísérlet szabályai
- a határidő számítása
- az igazolási kérelem
- az eljárás irataiba való betekintés
- a bizonyítékok ismertetése az ügyféllel

A hatóság döntései:

- a határozat és a végzés, mint döntések
- az egyezség jóváhagyása
- a hatósági szerződés
- a döntés közlése és nyilvános közzététele
- a hatósági bizonyítvány, igazolvány és nyilvántartás

A hatósági ellenőrzés

A jogorvoslatok:

- a fellebbezés
- a döntés módosítása vagy visszavonása (fellebbezés alapján vagy hivatalból)
- a fellebbezési eljárás
- a fellebbezés elbírálására jogosult szerv
- a bírósági felülvizsgálat
- az újrafelvételi eljárás
- a méltányossági eljárás
- a felügyeleti eljárás
- a határozat felülvizsgálata az Alkotmánybíróság határozata alapján
- az ügyészi óvás
- a semmisség
- a döntés kijavítása, kicserélése és kiegészítése

A végrehajtás

- a végrehajtható döntések köre
- a végrehajtás elrendelése
- a végrehajtás foganatosítása
- a pénzfizetési kötelezettség végrehajtása
- a késedelmi pótlék
- meghatározott cselekmény végrehajtása

- meghatározott ingóság kiadása
- külföldi határozat végrehajtása
- a végrehajtás felfüggesztése
- a végrehajtás megszüntetése
- a végrehajtáshoz való jog elévülése
- a biztosítási intézkedések
- a végrehajtási kifogás

Az eljárási költség:

- az eljárási költség fogalma
- az eljárási költség viselése
- döntés az eljárási költség viseléséről
- a költségmentesség

Az elektronikus ügyintézés és hatósági szolgáltatás

- az elektronikus ügyintézéssel kapcsolatos szabályok
- az üzemzavar
- az elektronikus tájékoztató szolgáltatás
- az elektronikus ügyintézéssel és az elektronikus tájékoztató szolgáltatással szemben támasztott követelmények
- más elektronikus eszközök igénybevételevel kapcsolatos szabályok
- a hatósági szolgáltatás kérdésköre.

2. napi tematika

A második napon került sor a hatóság működésére vonatkozó, az országgyűlési biztos által kiadott „állásfoglalásokban” fellelhető legfontosabb elvárások áttekintésére, valamint az ügyfelekkel kapcsolatos egyenlő bánásmód alapvető jogi szabályainak betanítására, az ezzel kapcsolatos alapvető tudnivalók elsajátítására. Az ombudsmani esetek körében a megbízó kérésére környezettudatossággal kapcsolatos ismeretek áttekintésére is sor került.

Az országgyűlési biztos intézményének meghatározása

- az országgyűlési biztos eljárása
- a biztos eszköztárában szereplő lehetőségek
- az eljárás időbeli korlátai
- az eljárás sikerességének biztosítékai (hatóság helyiségeibe beléphet; a lefolytatott eljárással, illetve az eljárás elmulasztásával kapcsolatban adatokat és felvilágosítást kérhet; a keletkezett iratokba betekinhet, annak megküldését, illetőleg, ha ez nem lehetséges, róluk másolat készítését kérheti; a vizsgált ügy intézőjét vagy az eljárást folytató szerv bármely munkatársát meghallgathatja; az érintett szerv vezetőjét vizsgálat lefolytatására kérheti fel; bármely szervtől vagy annak munkatársától írásbeli magyarázatot, nyilatkozatot, felvilágosítást vagy véleményt kérhet)
- a vizsgált „szervek” köre: hatóság és közszolgáltató

A hatóságokkal, önkormányzatokkal kapcsolatban megfogalmazott legfontosabb elvárások köre (a diszkrimináció-tilalom külön részben):

- a tisztességes eljárás követelménye
- fogalma, tartalma

- jogszabályi háttere
- kiterjedési köre (alkalmazható az államhatalmi, illetve közigazgatási szervekre is, azaz nem csak a bíróságokra irányadó)
- a tisztességes eljárás elemei az ombudsmani gyakorlat alapján [a hatósági eszközök rendeltetésszerű használata, méltányos, humánus, célszerű és hatékony alkalmazása; a tisztességes eljárás a hatóság kötelessége, az ügyfélnek pedig alkotmányos joga (de a Ket. szerint kötelessége is); a szükségtelen, indokolatlan vagy aránytalan érdeksérelem tilalma]
- a tisztességes eljárás megsértésének leggyakoribb formái, köztük (példákkal, indokokkal):
- az ügyintézési határidő túllépése, emiatt a jogorvoslati jog kiüresedése,
- eljárási kötelezettség nem teljesítése,
- a mérlegelési jogkör alkotmánysértő túllépése,
- a jogszabályok méltánytalan alkalmazása,
- a hatalommal való visszaélés, önkényesség,
- az elkerülhető késedelem,
- a hátrányos megkülönböztetés,
- az ügyfél nem megfelelő felvilágosítása,
- az udvariasság elemi szabályainak megsértése.

3. napi tematika

A **környezethez való alkotmányos jog** keretében a **környezettudatosság** követelményének és főbb elemeinek, a hivatalban, az önkormányzatnál alkalmazható megoldások körének áttekintése. Köztük

- az „ökológiai lábnyom” és a „fenntartható fejlődés” sajátosságai, fontossága, problémaköre
- a helyben alkalmazható környezettudatos lehetőségek köre, köztük
- a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségei, alkalmazásának hasznossága
- környezettudatos hivatali működés (újrahasznosított papír, szükségtelen nyomtatás kerülése, „kétoldalas” nyomtatás, a nyomtatáshoz lehető legkevesebb papír felhasználása („szimpla sortáv alkalmazása stb.), felesleges energiafogyasztás kerülése (számítógépek használata, kikapcsolás, készenléti mód stb.), energiatakarékos gépek beszerzése, indokolatlan világítás-fűtés kerülése; környezetbarát termékek beszerzése (gazdasági és költségvetési szempontokkal, közbeszerzéssel együtt értelmezhető viszonya).

Az egyenlő bánásmód követelménye

- a jogi szabályozás sajátosságai
- a jogi háttér (közösségi jog, nemzetközi szabályok, az Alkotmány előírásai, az Ebtv. rendszere – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség biztosításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény)
- A jogegyenlőség tartalma (egyenlőként kezelés, azonos helyzetben levő jogalanyok köre, indokolatlan megkülönböztetés tilalma)
- a jogegyenlőség korlátai (mások alapvető jogai vagy valamely más alkotmányi érték, elv; szükségesség-arányosság tesztje)

- a diszkrimináció típusai (példákkal, esetekkel), köztük:
- a közvetlen diszkrimináció
- a közvetett diszkrimináció
- a diszkrimináció egyéb formái (zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás)

- a jogi szabályozás értelmezési kérdései („bármely megkülönböztetés” – az önkényesség szerepe a vizsgálatban; jogon kívüli szempontok figyelmen kívül hagyása; összehasonlítható csoport kérdése)

- a pozitív diszkrimináció (példákkal)

- a releváns tulajdonságok, például, magyarázattal (nem, faji hovatartozás, bőrszín, nemzetiség, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozás, anyanyelv, fogyatékoság, egészségi állapot, vallási vagy világnézeti meggyőződés, politikai vagy más vélemény, családi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, szexuális irányultság, nemi identitás, életkor, társadalmi származás, vagyoni helyzet, foglalkoztatási jogviszony vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, érdekképviselőhez való tartozás, egyéb helyzet, tulajdonság vagy jellemző)

- az előnyben részesítés

- a törvény hatálya (személyi hatály és a hatály egyéb dimenziói – a törvény kötelezettjei)

- eljárás a törvény megsértése esetén

- igényérvényesítési formák az egyenlő bánásmóddal kapcsolatban (Ebtv. általi eljárás, külön jogszabályok által biztosított eljárások, személyiségi jogi per, munkaügyi per, fogyasztóvédelmi, munkaügyi, szabálysértési eljárások)

- az Egyenlő Bánásmód Hatóság (feladat-és hatásköre, eljárási sajátosságai, az általa alkalmazható szankciók, a bizonyítás szabályrendszere)

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése egyes területeken (szociális biztonság és egészségügy; lakhatás; oktatás és képzés; az áruk forgalma és a szolgáltatások igénybevétele)

- a hátrányos megkülönböztetés bizonyítása, az eljárás menetének bemutatása gyakorlati példákon keresztül, az ombudsmani esetjog és az EBH gyakorlata alapján (www.obh.hu és a www.egyenlobanasmod.hu weblapokon elhelyezett, csoportosított esetek alapján)

A képzés mindhárom napján az előadásokat követően kötetlen beszélgetés, kérdés-felelet formájában történt az ismertetett tananyag elmélyítése, rögzítése, elsajátítása, és mindennapjaink részévé tétele.